

Dvadsať deväť nedeľa cez rok C

17. október 22

Lk 18, 1 – 8

Milé sestry a bratia v Kristovi

O modlitbe toho už bolo povedaného a popísaného - kedysi aj dnes - veľa. Napriek tomu väčšina má dnes problém s modlitbou, nevedia si nájsť prístup k modlitbe. Často sa musíme k modlitbe viac menej prinútiť: modlitbu teda chápeme ako určitý skutok kajúcnosti, ktorý si sami ukladáme. Nenachádzame v nej takú radosť, akú máme napr. zo stretnutia s niekým, koho máme radi.

Často sa tvrdí, že modlitba nás vraj odvádza od skutkov: namiesto toho, aby sme niečo spravili, alebo zariadili sami, modlíme sa – zriekame sa tak svojej vlastnej zodpovednosti a presúvame ju na vyššiu moc. Takto chápaná modlitba by bola naozaj prejavom akejsi zamrznutej detinskosti – duchovnej nedospelosti. Je to ale naozaj tak?

V minulom týždni som bol na duchovnom cvičení v kláštore, položenom vysoko v horách – mnoho kilometrov od najbližšej obce – asi 600 výškových metrov nad touto obcou. Je to miesto zasvätené modlitbe. Okrem Boha (a prírody) tam niet čo hľadať. Na tomto mieste žijú sestry, ktoré sa venujú modlitbe. Mnoho hodín denne. Tu v kláštore je chrám ozajstným centrom života, chrám tu odkazuje na Boha, ktorého vnímame v jeho strede. Na takomto mieste nie je problém modliť sa ani hodiny bez prestávky.

Horšie je to už v našom obyčajnom živote. Teológovia pripomínajú, že z nášho chápania sveta sa vytratil Boh a chrám ako centrum nášho života. Väčšina ľudí dnes namiesto tohto jedného centra zakusuje veľa ani nie tak malých centier života, skôr mnoho jeho rámcov. Zmysel pre stred, ktorým je Boh sa postupne vytráca. V tejto situácii sa aj my kňazi nezriedka zdráhame odporúčať modlitbu ako cestu duchovného života. Stratil sa súvis medzi modlitbou a duchovnou radosťou. Zväčša modlitbu odporúčame ako skutok kajúcnosti, ako niečo, čomu neprikladáme príliš pozitívny náboj. Alebo ju odporúčame ako nejaké cvičenie, ktoré nás ma vnútorne posilniť. Takáto predstava modlitby nepriťahuje, sama osebe nevie sľúbiť plnší život, sprostredkovať víziu plnšieho života.

Kde môžeme hľadať východisko? Pomôžem si pritom teológiou. Dnešné evanjelium o prosbách chudobnej vdove a skorumpovanom sudcovi chce byť príkladom pre modlitbu. Teológia by možno v situácii tohto evanjelia, v prosbách vdovy videla skôr prekonanie bariéry medzi dvoma svetmi. Medzi svetom vdovy túžiacej po spravodlivosti odkázanej na pomoc zvonka a svetom nespravodlivého sudcu, ktorý sa necháva ovplyvniť druhými. V tomto evanjeliu by sme mohli vidieť obraz neradostnej reality sveta, v ktorom žijeme oproti ktorému je vízia lepšieho spravodlivejšieho sveta. Vdova z evanjelia neprestáva prosiť, neprestáva otravovať sudcu – nevzdáva sa svojej vízie spravodlivosti a bojuje za ňu. Skorumpovaný sudca, ktorý myslel sám na seba, nám pripomína realitu nášho sveta, nášho života, v ktorej žijeme; o ktorej niekedy tvrdíme že to tak musí byť. Že aj tak sa na tom nič nedá zmeniť, musíme sa prispôbiť. Zoči voči realite sveta aj my strácame víziu plnšieho krajšieho života, prestávame za ňu bojovať.

Vdovu z evanjelia nám ale Ježiš dal ako príklad modlitby, ako príklad viery. Modlitby ako miesta, kde sa nádej na plnší, krajší život môže udržať, kde za ten plnší život vieme aj bojovať. Modlitba je

v Ježišovom chápaní miesto, kde začíname prekonávať svet našich chladných výpočtov, a približujeme sa k svetu pravdy, dobra, spravodlivosti. Modlitba sa stáva mostom, ktorý prekonáva priepasť medzi týmito svetmi. Dáva nám nádej, že to božie je možné, môžeme sa mu už tu priblížiť. Len nesmieme stratiť nádej. Vdova z evanjelia napriek navonok beznádejnej situácie neprestala naliehať. Ježiš hovorí, že vďaka tomu bola jej nádej naplnená.

Ježišov nechce Boha porovnávať s korupčným sudcom, ktorý nakoniec vypočuje našu prosbu – pretože už má dosť našich prosieb, nášho obťažovania. Boh v Ježišovom chápaní je milujúci Otec. On s nami nechce a nepotrebuje obchodovať. Boh skôr očakáva našu dôveru. Dôveru, ktorá sa nakoniec premietne aj do nás samotných. Dôveru, ktorá nám dáva silu myslieť a konať ponad rámec bežného uvažovania príčiny a dôsledku.

Modlitba v Ježišovom chápaní otvára novú budúcnosť. Pripomína nám, že táto budúcnosť je napriek všetkému možná. To, čo sa nám zdalo byť nemennou realitou, nemá poslednú moc. Práve modlitba nám pomáha otvoriť novú šancu, nový svet. Nové nebesia a novú zem. Modlitba predstavuje práve tento zlom – medzi ubíjajúcou realitou a víziou nového sveta. Modlitba v takomto Ježišovom chápaní nie je namiesto skutkov. Človek podľa Ježiša začína konať nie preto, že sa prestane modliť (nekoná namiesto modlitby), ale koná preto, lebo sa modlí.

Možno aj my by sme mali viac premýšľať nad tým, ako modlitbu opäť viac zahrnúť do svojho života. Realita dnešného sveta nás k tomu dostatočne vyzýva.

Viliam Arbet